

Vergaderjaar 2014–2015

21 501-07

Raad voor Economische en Financiële Zaken

Nr. 1173

BRIEF VAN DE MINISTER VAN FINANCIËN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 22 september 2014

Op 1 januari 2015 treedt Litouwen toe tot de eurozone (hierover bent u onder andere geïnformeerd in het verslag van de Eurogroep en Ecofin Raad van 7 en 8 juli 2014 met Kamerstuk 21 501-07, nr. 1165)¹. Litouwen heeft de Raad van gouverneurs van het ESM onlangs een verzoek gestuurd om toe te mogen treden tot het ESM. In deze brief wil ik nader ingaan op deze aanvraag en de daaraan verbonden consequenties. De toetredingsprocedure van Litouwen tot het ESM is gelijk aan de toetredingsprocedure van Letland vorig jaar.

Consequenties Litouwse toetreding voor ESM-Verdrag

Artikel 2(1) van het ESM-Verdrag bepaalt dat het lidmaatschap van het ESM openstaat voor lidstaten van de Europese Unie die toetreden tot de eurozone. Toetreding van een nieuw lid tot het ESM-Verdrag brengt uit hoofde van artikel 8 allereerst mee dat het maatschappelijk kapitaal omhoog gaat. Hierdoor verandert de hoogte van het maatschappelijk kapitaal in annex II van het ESM-Verdrag. Vanzelfsprekend veranderen door de toetreding van een nieuw lid, ook de bijdragesleutels zoals opgenomen in annex I van het ESM-Verdrag. Tenslotte zal in dit geval de Litouwse taal worden toegevoegd als één van de officiële talen van de leden van het ESM, hetgeen noopt tot een aanpassing van het ESM-Verdrag.

De toetreding van Litouwen betekent dat het maatschappelijk kapitaal van het ESM toeneemt (conform artikel 10(3)). Uit artikel 10(3) volgt dat artikel 8 van het ESM-Verdrag, waarin staat vermeld dat het maatschappelijk kapitaal 700 miljard euro en het volgestort kapitaal 80 miljard euro bedraagt, automatisch wordt aangepast bij de toetreding van een nieuw lid. Litouwen zal, net als de huidige lidstaten, aandelen in het ESM ontvangen in ruil voor de inbreng van kapitaal. Deze aandelen bestaan uit

¹ Zie ook het persbericht over de uitkomst van de Raad Algemene Zaken van 23 juli 2014 http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_Data/docs/pressdata/en/ecofin/144125.pdf

een deel volgestort kapitaal en een deel oproepbaar kapitaal en worden bepaald op basis van de kapitaalsleutel van de ECB. In de tabel hieronder wordt weergegeven wat het gevolg is van de toetreding van Litouwen voor het maatschappelijk kapitaal van het ESM. Door de toetreding van Litouwen verandert het aantal aandelen in het maatschappelijk kapitaal van de huidige ESM-leden niet. Bovendien blijft het uitleenvolume van 500 miljard euro ongewijzigd. Het maatschappelijk kapitaal wordt groter door de toetreding van Litouwen. Het Litouwse aandeel in het ESM zal 0,4063% bedragen. De bijdragesleutels van de huidige lidstaten in het maatschappelijk kapitaal van het ESM veranderen door de toetreding van Litouwen. Het Nederlands aandeel daalt van 5,701% naar 5,678% (in bijlage 1 vindt u alle nieuwe bijdragesleutels).

	Totaal (mrd €)	Volgestort kapitaal (mrd €)	Oproepbaar kapitaal (mrd €)
Maatschappelijk kapitaal 2012	700,00	80,00	620,00
Toename door toetreding Letland	1,94	0,22	1,72
Maatschappelijk kapitaal 2014	701,94	80,22	621,72
Toename door toetreding Litouwen	2,86	0,33	2,53
Maatschappelijk kapitaal 2015	704,80	80,55	624,25

Tijdelijke correctie bijdragesleutel

Volgens artikel 42(1) en 42(3) van het ESM-Verdrag komt Litouwen in aanmerking voor een tijdelijke correctie van de ESM bijdragesleutel, omdat het bbp per hoofd van de bevolking lager is dan 75% van het gemiddelde in de EU. Dit betekent dat Litouwen, 12 jaar vanaf het moment dat Litouwen tot de eurozone toetreedt, een lager aantal aandelen in het maatschappelijk kapitaal van het ESM zal hebben. Na 12 jaar (in 2027) wordt de bijdragesleutel voor Litouwen aangepast, waardoor het aantal aandelen toeneemt. Litouwen zal het resterende gedeelte van het volgestort kapitaal dan storten. In bovenstaande tabel is het aandeel van Litouwen in het maatschappelijk kapitaal weergegeven voor 2015 (de tijdelijke correctie is hierin verwerkt). In bijlage 2 vindt u de aandelen van alle ESM-leden, na de toetreding van Litouwen.

Proces

Alvorens de ratificatieprocedure van het ESM-Verdrag in Litouwen kan aanvangen, zal de Raad van gouverneurs van het ESM met onderlinge overeenstemming moeten instemmen met de aanpassingen van het ESM-Verdrag als direct gevolg van de toetreding van een nieuw lid tot het ESM (conform artikel 5(6)(l) en 44 van het ESM-Verdrag). Naar verwachting zal de Raad van gouverneurs op 13 oktober besluiten over deze aanpassingen. Volgens artikel 48(3) zal het ESM-Verdrag twintig dagen na de neerlegging van de akte van toetreding in werking treden in Litouwen. Vervolgens zal Litouwen, binnen vijftien dagen na inwerking-treding van het Verdrag, de eerste tranche van het volgestort kapitaal moeten voldoen. Litouwen zal, net als de huidige ESM-leden, het volgestort kapitaal in vijf tranches storten (conform artikel 41(1) van het ESM-Verdrag).

De bovengenoemde aanpassingen van het ESM-Verdrag, samenhangend met de toetreding van een nieuw lid tot het ESM, volgen van rechtswege uit het ESM-Verdrag. Met deze brief informeer ik de beide Kamers over de

consequenties van de Litouwse toetreding. Het toetreden van Litouwen tot het ESM-Verdrag heeft geen gevolgen voor het aantal Nederlandse aandelen in het ESM en daarmee ook niet voor de Nederlandse begroting. Gelet op het bovenstaande ben ik voornemens in te stemmen met de toetreding van Litouwen tot het ESM en de bijbehorende aanpassingen van het ESM-Verdrag in de vergadering van de Raad van gouverneurs op 13 oktober aanstaande.

De Minister van Financiën,
J.R.V.A. Dijsselbloem

bijdragesleutels ESM na toetreding van Litouwen

ESM Member	ESM key (%)
Kingdom of Belgium	3.4534
Federal Republic of Germany	26.9616
Republic of Estonia	0.1847
Ireland	1.5814
Hellenic Republic	2.7975
Kingdom of Spain	11.8227
French Republic	20.2471
Italian Republic	17.7917
Republic of Cyprus	0.1949
Republic of Latvia	0.2746
Republic of Lithuania	0.4063
Grand Duchy of Luxembourg	0.2487
Malta	0.0726
Kingdom of the Netherlands	5.6781
Republic of Austria	2.7644
Portuguese Republic	2.4921
Republic of Slovenia	0.4247
Slovak Republic	0.8184
Republic of Finland	1.7852
Total	100.00

Aandelen in het maatschappelijk kapitaal, na toetreding Litouwen

ESM Member	Number of shares	Capital subscription (EUR)
Kingdom of Belgium	243.397	24.339.700.000
Federal Republic of Germany	1.900.248	190.024.800.000
Republic of Estonia	13.020	1.302.000.000
Ireland	111.454	11.145.400.000
Hellenic Republic	197.169	19.716.900.000
Kingdom of Spain	833.259	83.325.900.000
French Republic	1.427.013	142.701.300.000
Italian Republic	1.253.959	125.395.900.000
Republic of Cyprus	13.734	1.373.400.000
Republic of Latvia	19.353	1.935.300.000
Republic of Lithuania	28.634	2.863.400.000
Grand Duchy of Luxembourg	17.528	1.752.800.000
Malta	5.117	511.700.000
Kingdom of the Netherlands	400.190	40.019.000.000
Republic of Austria	194.838	19.483.800.000
Portuguese Republic	175.644	17.564.400.000
Republic of Slovenia	29.932	2.993.200.000
Slovak Republic	57.680	5.768.000.000
Republic of Finland	125.818	12.581.800.000
Total	7.047.987	704.798.700.000